

על המקום הזה | על זהו המקום

תוכנית תרגום וכתובה דו לשונית

(עוד לא) אחרי המבול: כתיבה אנושית אחת חיה עברית וערבית

برنامج كتابة وترجمة ثنائي اللغة

(ليس) بعد الطوفان: كتابة إنسانية حية بالعبرية والعربية

תאריכי מפגשים וסילבוס

29/4-5/2

ימי שני 20:30-18:30

* מפגשי התרגום יהיו ארוכים יותר: 21:00-18:00

קבוצת כתיבה דו-לשונית, בעברית ובערבית, מבקשת לפעול כרקמה אנושית אחת חיה, להיות במגע עם ספרות עברית ועם ספרות פלסטינית באמצעות קריאת טקסטים לצד תרגום, לבחון את נקודות המפגש ואף לבחון אפשרויות למוסס את הגבולות, מתוך המרחב המשותף שנובע יחד בשתי שפות קרובות. נבקש לבחון דרך תהליכים של קריאה וכתובה של הרגע הזה את תפקיד הספרות בעת משבר: מלחמה, כאב ואובדן. נחפש דרך להיות במלאכת אבל שמבקשת גם צמיחה דרך חלימה ובכמיהה לתקווה. זאת גם באופן רב-תחומי ובהשראת אומנויות אחרות: אמנות פלסטית, מיצג ומיצב, קולנוע, צילום ועוד.

לאורך התוכנית יתקיימו שלושה מפגשים שיעסקו בתרגום מעברית לעברית ולהפך: סוגיות בתרגום דו לאומי, תרגום כדיאלוג, תרגום ואידיאלוגיה. כל המרצים הם מתרגמי ספרות מערבית לעברית או להפך, בעלי ניסיון עשיר בתרגום ובחקר התרגום.

مجموعة كتابة ثنائية اللغة، باللغتين العبرية والعربية، تسعى إلى العمل كنسيج بشري حي واحد، لتشكيل تماس مع الأدب العبري والفلسطيني من خلال قراءة النصوص إلى جانب الترجمة، ودراسة نقاط الالتقاء وحتى دراسة إمكانيات إذابة الحدود، من داخل المساحة المشتركة التي تنشأ معًا بلغتين متقاربتين. نود أن نفحص من خلال عمليات القراءة والكتابة في هذه اللحظة المعطاة دور الأدب في أوقات الأزمات: الحرب، الألم والخسارة. سنبحث عن طريقة لتكون في حرفة الحداد التي تسعى أيضًا إلى النضوج من خلال الحلم والشوق إلى الأمل. سنقوم بهذا أيضًا بشكل متعددة التخصصات ومستوحاة من الفنون المتجاورة: الفنون البصرية، الأداء والإنشاء، السينما، التصوير الفوتوغرافي وغيرها.

כרמית רוזן, סופרת, משוררת וביבליוטריסטית. סיפורה חזירי בר זכה בפרס ראשון בתחרות הסיפור הקצר של עיתון הארץ. כתב יד פרוזה שלה זכה בקרן רבינוביץ' ועתיד לראות אור בשנה הקרובה. שירתה זכתה בפרס חיפה. תרגומיה לשירתה של ריטה דאב ולשיריו של צ'ארלס סימיק ראו אור במוסך, ננופואטיקה ומאזנים. מלמדת במחלקה לספרות, לשון ואמנויות באוניברסיטה הפתוחה. לימדה במסגרת זאת גם סדנאות כתיבת פרוזה משותפות לדוברי עברית ודוברי ערבית.

כרמית רוזין: كاتبة وشاعرة ومعالجة بالقراءة. فازت قصتها: خنازير بريّة بالجائزة الأولى في مسابقة القصة القصيرة بصحيفة هآرتس. فازت مخطوطتها النثرية بصندوق راينوفيتش وستُنشر في العام المقبل. فاز شعرها بجائزة حيفا. نُشرت ترجماتها لشعر ريتا دوف وقصائد تشارلز سيميك في المرآب، والنانوبويטיكا ومزناييم. تقوم بالتدريس في قسم الأدب واللغة والفنون في الجامعة المفتوحة. وفي هذا السياق، قامت أيضًا بتدريس ورش مشتركة في الكتابة النثرية للناطقين بالعبرية والعربية.

ראגי בטחיש: משורר, סופר, מבקר, חוקר תרבות ומתרגם, יליד נצרת. ראגי פרסם עשרה ספרים, ביניהם שירה, פרוזה, סיפורים קצרים ולבסוף רומנים. קטעים מיצירותיו תורגמו למספר שפות חיות. הרומן האחרון שלו "הדירה ברחוב פאסי" יצא לאור באיטלקית ויראה אור בקרוב בעברית במסגרת סדרת "מכתוב" במכון ון ליר בתרגומו של עידן בריר. ראגי בטחיש מפרסם את הטקסטים והמאמרים שלו בעיתונים ובפלטפורמות הבולטים בעולם הערבי, כגון: אלקודס אל-ערבי, ג'דליה, הגדה השלישית, מגאפון, קאדיתא ואחרים. הוא מרצה באוניברסיטה לקורסים: הקולנוע הפלסטיני, תולדות הקולנוע הישראלי, סדנאות כתיבת סיפורת לסטודנטים למדעי הרוח באוניברסיטה הפתוחה, עורך ראשי של אתר האינטרנט "אנבוב" לספרות קווירית.

ראגי בטחיש: شاعر، كاتب وناقد وباحث ثقافي ومترجم من مواليد الناصرة، أصدر راغي عشر كتب بين الشعر، النثر، القصة وأخيرا الرواية، تُرجمت مقاطع من أعماله لعدة لغات حية، صدرت روايته الأخيرة "الشقة في شارع باسي" باللغة الإيطالية وتصدر قريبا بالعبرية ضمن سلسلة "مكتوب" في معهد فان لير بترجمة عيدان برير. نشر راغي بطحيش نصوصه ومقالاته في أبرز الصحف والمنصات في العالم العربي مثل: القدس العربي، جدلية، ضفة ثالثة، ميغافون، قديتا وغيرها، محاضر جامعي لمساقات: السينما الفلسطينية، تاريخ السينما الإسرائيلية، ورش كتابة سردية لطلاب الأدب في الجامعة المفتوحة، رئيس تحرير موقع "أنبوب" للأدب الكويري.

נושא המפגש	מנחים/ות	תאריך	
<p>מפגש שער: מחורבותייך חיי היכרות ופתיחה. בין הנצחה ותיעוד, בין פורנוגרפיה לבין אמנות, גיבוש זיכרונות אישיים ולאומיים סביב נקודת שבר. דיון על פרקטיקות זיכרון מרחביות, ספרותיות ואקולוגיות של הנצחה ומחיקה סביב אסון.</p> <p>لقاء افتتاحي: من أنقاض حياتي تعارف وافتتاح. بين تخليد الذكرى والتوثيق، بين الإباحية والفن، تشكل ذكريات شخصية ووطنية حول نقطة الانكسار. مناقشة ممارسات الذاكرة المكانية، الأدبية والبيئية لإحياء الذكرى والمحو حول كارثة.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	5.2	1
<p>הזיכרון שלאחר הזיכרון (post-memory) מתוך עדשת הזיכרון הבין-דורי המשפחתי והקולקטיבי, נתבונן על עיצוב הטקסט הנכתב.</p> <p>الذاكرة بعد الذاكرة (post-memory) من عدسة الذاكرة البين-جيلية العائلية والجماعية، سننظر إلى تصميم النص المكتوب.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	12.2	2
<p>רוחניות בצל דיקטטורה איך שומרים על הרוח תחת כאבו ומוראותיו של שלטון דיקטטורי? נחקור רוחניות בהתגלמותה בפעולת הקריאה והכתיבה תחת משטר מגביל חירות.</p> <p>الروحانية في ظل الديكتاتورية كيف نحافظ على الروح تحت آلام وأهوال الحكم الديكتاتوري؟ سوف نستكشف الروحانية في تجسيدها في فعل القراءة والكتابة في ظل نظام يقيد الحرية.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	19.2	3
<p>תרגום בדיאלוג פרופ' יהודה שנהב-שהרבני הוא העורך הראשי של סדרת מכתוב לתרגום ספרות ערבית לעברית. בסדנה יודגמו מודלים שונים של תרגום בדיאלוג ותרגום לאחור.</p>	<p>פרופ' יהודה שנהב بروفيسور يهودا شنهاف</p>	26.2	4

<p>الترجمة عبر الحوار</p> <p>البروفيسور يهودا شنهاف شهرياني هو رئيس تحرير سلسلة مكتوب لترجمة الأدب العربي إلى العبرية. ستعرض ورشة العمل نماذج مختلفة للترجمة عبر الحوار والترجمة العكسية.</p>			
<p>שברים, קרעים - חבישה וטלאים</p> <p>לאסון יש תכונות של ריסוק לרסיסים, שבירה, קריעה. לכתיבה יש פוטנציאל לאחות, ליצור רצף, ולבוא במגע משחקי עם "עבודת טלאים" דרך פרגמנט או שירה. דרך מפגש עם המלאכות העתיקות של טוויה, פרימה ו"סיפורי בדים" נתמקם ככותבות וככותבים.</p> <p>كسور، مزق - تضييد و ترقيع</p> <p>المصيبة لها خصائص السحق إلى قطع، الكسر، التمزيق. تتمتع الكتابة بالقدرة على الالتئام، وإنشاء تسلسل، والدخول في تلامس تمثيلي مع "الترقيع" من خلال جزء أو قصيدة. من خلال التعرف على الحرف القديمة للغزل، الفرم، و"قصص القماش" سوف نوضع أنفسنا ككتاب وكاتبات.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן</p> <p>راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	<p>11.3</p>	<p>5</p>
<p>מרחב וזיכרון</p> <p>בין גלות והגירה, לבין קשר אל מקום כמו "האדם הוא תבנית נוף מולדתו" (טשרניחובסקי), נתור אחר הטקסט המבקש לעלות מתוך זיקה אל המרחב, ובפרט המרחב החיפאי. נחקור את חיפה הספרותית, המדומיינת, מרוחק הגלות, וחיפה של "כאן ועכשיו".</p> <p>الفضاء والذاكرة</p> <p>بين المنفى والهجرة، والارتباط بمكان مثل "الإنسان هو قالب طبيعة وطنه" (تشارنيخوفسكي)، سنبحث عن النص الذي يسعى إلى الارتقاء من خلال العلاقة بالمكان، وعلى وجه الخصوص فضاء حيفا. سوف نستكشف حيفا الأدبية، المتخيلة، من بعد المنفى، وحيفا "هنا والآن".</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן</p> <p>راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	<p>18.3</p>	<p>6</p>
	<p>מפגש תרגום</p>	<p>25.3</p>	<p>7</p>

<p>מפגשים בין ספרויות – אהבה ויחסי כוח על מגעים ונקודות מפגש בין ספרות פלסטינית לספרות עברית, והגבולות ביניהן, על הרצף בין מוצק לנזיל. על יצירות שעוסקות בסיפורי אהבה ב"חתונה" סמלית.</p> <p>לقاءات بين الآداب-الحب وعلاقات القوة</p> <p>عن خطوط التماس ونقاط الالتقاء بين الأدب الفلسطيني والأدب العبري، والحدود بينهما، عن التواصل بين الصلب والسائل. عن الأعمال التي تتناول قصص الحب على أنها "زواج" رمزي.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	<p>1.4</p>	<p>8</p>
	<p>מפגש תרגום</p>	<p>8.4</p>	<p>9</p>
<p>ארוטיקה ומוות על ארוטיקה בכתיבה וכתיבה כארוטיקה, על מפגשים גופניים חושניים ארעיים ואחרים כמוצא והצלה מחורבן ומוות.</p> <p>الإيروتيكية والموت</p> <p>عن الإيروتيكية في الكتابة والكتابة باعتبارها إيروتيكية، عن اللقاءات الجسدية الحسية العابرة وغيرها كمخرج وخلص من الدمار والموت.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן راجي بطحيش وكرميت روزين</p>	<p>29.4</p>	<p>10</p>
<p>מפגש סיום נסמן את התוואי האישי והקבוצתי של ההווה והתנועה בקבוצה, כקורא.ת, כותב.ת, מתרגם.ת וכמובן כאדם, תהליכים ואולי גם פירות מהתוכנית בהווה או בעתיד.</p> <p>لقاء ختامي</p> <p>سنحدد المسار الفردي والجماعي للتواجد والتحرك في المجموعة، كقارئ/ة، كاتب/ة، مترجم/ة، وبالطبع كشخص، وعملیات وربما أيضاً ثمار البرنامج في الحاضر أو في المستقبل.</p>	<p>ראג'י בטחיש וכרמית רוזן راجي بطحيش وكرميت روزين</p>		<p>11</p>

יוצרות. ים ויצירות שיזינו את המפגשים ויתנו לנו השראה:

מכתביו של הסופר הסורי זכריא תאמר, משירתה של המשוררת הישראלית העלומה דליה פלאח, ד'אן ד'נה המחזאי הצרפתי והסופר הלבנוני סוהייב איוב, ד'וז'ה סארמאגו הפורטוגלי, היהודיה ההולנדית אתי הילסום, משירתה של לאה גולדברג, הסופר הלבנוני אליאס ח'ורי, הסופר הפלסטיני רג'א שחאדה, מיצירתה של הסופרת והמשוררת הבדואית שיח'ה חליווה.

נצפה בקטעים מתוך הסרט הסורי אלנוזוח (פליטות), הסרט הפלסטיני הראשון "חתונה בגליל", הסרטים הפלסטיניים "התערבות אלוהית", "מלח הים הזה", הסרט הישראלי התיעודי "פיצה באושוויץ".

נשוחח על יצירות אמנות בין תחומיות מאת סיגלית לנדאו, אתי בן זקן, אמני משפחת אבו שקרה ועוד.